

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1997/25 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:1998/59

Karar Günü:23.12.1998

R.G. Tarih-Sayı:26.01.1999-23592

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Doğru Yol Partisi Genel Merkezi ile ilçe örgütlerini de kapsayan 79 il örgütünün 1996 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Ahmet Necdet SEZER, Güven DİNÇER, Samia AKBULUT, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL, Fulya KANTARCIOĞLU ve Mahir Can ILICAK'ın katılmalarıyla 16.3.1998 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında; 'Doğru Yol Partisi'nin 1996 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; dosyadaki eksiklikler giderildiğinden işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 1996 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddî ögelerini oluşturan defter ve belgelerde Doğru Yol Partisi'nin 1996 yılı içindeki gelirleri ve giderleri, birbirine denk biçimde, Genel Merkez'in gelir ve giderleri 405.720.738.191.- lira, 79 il örgütünün gelir ve giderleri 482.023.372.070.- lira olmak üzere toplam 887.744.110.261.- lira olarak gösterilmiştir.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi'nin 1996 yılı gelirleri 405.720.738.191.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun, 6.750.000.000.- lirası milletvekili aidatları, 259.313.217.429.- lirası Hazine yardımı, 92.520.000.- lirası sair gelirler, 38.299.766.517.- lirası faiz gelirleri, 22.012.802.395.- lirası 1995 yılından devreden nakit mevcudu, 8.156.640.200.- lirası avanslar, 71.095.791.650.- lirası devreden borçlardır.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'nın 61-69. maddeleri hükümlerine uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti'nin 79 il örgütünce sağlanan gelirleri toplamı 482.023.372.070.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun, 974.311.000.-lirası üye giriş aidatları, 9.683.566.980.- lirası üye aidatları, 164.092.188.590.- lirası bağış ve yardımlar, 104.520.700.000.- lirası Genel Merkez yardımı, 59.236.751.428.- lirası faaliyet gelirleri, 47.484.561.590.- lirası sair gelirler, 43.909.446.243.- lirası 1995 yılından devreden nakit mevcudu, 52.121.846.239.- lirası devreden borçlardır.

Parti il örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin, 2820 sayılı Yasa'da belirtilen kaynaklardan sağlandığı, Genel İdare Kurulu kararıyla doğruluğunun onaylandığı görülerek, bunların, Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi'nin 1996 yılı giderleri 405.669.168.958.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun, 41.002.230.497.- lirası personel giderleri, 104.520.700.000.- lirası teşkilat yardımı, 16.429.428.808.- lirası temsil, ağırlama giderleri, 5.934.058.519.- lirası basılı kağıt giderleri, 13.601.416.475.- lirası haberleşme giderleri, 9.512.915.795.- lirası taşıma ve vasıta giderleri, 6.617.872.334.- lirası seyahat giderleri, 3.443.591.550.- lirası kira giderleri, 3.191.924.589.- lirası bakım, onarım giderleri, 3.206.652.500.- lirası aydınlatma ve temizlik giderleri, 1.698.813.824.- lirası vergi ve sigorta giderleri, 45.071.268.444.- lirası demirbaş alım giderleri, 79.742.146.100.- lirası propaganda malzeme giderleri, 7.078.227.138.- lirası basın yayın giderleri, 16.840.177.133.- lirası geçen yıldan kalan borç ödemeleri, 7.066.159.052.- lirası sair giderler, 31.275.000.000.- lirası aidat iadeleri, 1.279.946.000.- lirası nakil vasıtaları alım giderleri, 8.156.640.200.- lirası avanslardır.

405. 720.738.191.- lira gelirle 405.669.168.958.- lira gider arasındaki farkı oluşturan 51.569.233.- lira nakit mevcudu olarak 1997 yılına devredilmiştir.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıdaki konular dışında kalan giderlerin 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Belgesiz Gider

Yapılan incelemede, aşağıda yevmiye gün ve sayıları ile tutarları gösterilen bazı Parti giderlerinin belgelerinin bulunmadığı görülmüştür.

2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesinde, beşbin liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile belgelendirilmesinin zorunlu olmadığı belirtildiğinden, bu tutarı aşan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belgeye dayandırılması zorunludur.

Aynı Yasa'nın 76. maddesinin son fıkrasına göre, belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti gideri tutarınca parti malvarlığının, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazine'ye gelir kaydedilmesi gerektiğinden, belgesiz gider tutarı 349.559.000.- lira Parti malvarlığının Hazine'ye gelir yazılmasına karar verilmesi uygun görülmüştür.

Yevmiye Gün ve Belgesiz Gider

Sayısı İşin Mahiyeti Tutarı :

19.3.1996/122 Yurt dışı seyahat ücreti 98.059.000.-

(Seyahata ilişkin belgeler toplamı

103. 928.968.- TL olduğu halde

98. 059.000.- TL fazlasıyla toplam

201. 987.968.- TL gider kaydedilmiştir.

03.07.1996/252 Pasta bedeli 1.500.000.-

17.07.1996/275 Ses Sanatçısı Sahne Ücreti 250.000.000.-

Toplam 349.559.000.-

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti'nin 79 il örgütünün 1996 yılı giderleri toplamı 439.272.399.066.- lira gösterilmiştir.

Bunun, 41.478.425.067.- lirası personel giderleri, 26.415.753.007.- lirası teşkilata yardım, 74.155.365.512.- lirası temsil, ağırlama giderleri, 14.669.126.502.- lirası basılı kağıt giderleri, 33.973.300.252.- lirası haberleşme giderleri, 25.523.609.547.- lirası taşıma ve vasıta giderleri, 8.407.807.129.- lirası seyahat giderleri, 51.759.941.617.- lirası kira giderleri, 9.198.423.024.- lirası bakım, onarım giderleri, 17.857.809.926.- lirası aydınlatma ve temizlik giderleri, 2.127.650.019.- lirası vergi ve sigorta giderleri, 29.278.712.272.- lirası demirbaş alım giderleri, 14.204.524.922.- lirası propaganda malzeme giderleri, 23.580.788.982.- lirası basın yayın giderleri, 5.584.471.073.- lirası geçen yıldan kalan borç ödemeleri, 61.056.690.215.- lirası sair giderlerdir.

482. 023.372.070.- lira gelirle 439.272.399.066.- lira gider arasındaki farkı oluşturan 42.750.973.004.- lira nakit mevcudu olarak 1997 yılına devredilmiştir.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin Genel İdare Kurulu kararıyla doğruluğunun onaylandığı görülerek bunların 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Doğru Yol Partisi'nin 1996 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti'nin kesinhesabında gösterilen 887.744.110.261.- lira gelir ile 836.435.368.824.- lira giderin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Belgesi bulunmayan 349.559.000.- lira gider karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Kanun'un 76. maddesinin son fıkrası uyarınca Hazine'ye gelir yazılmasına, 23.12.1998 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı:1997/25 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:1998/59

Başkan
Ahmet Necdet SEZER

Başkanvekili
Güven DİNÇER

Üye
Haşim KILIÇ

Üye
Yalçın ACARGÜN

Üye
Mustafa BUMİN

Üye
Sacit ADALI

Üye
Ali HÜNER

Üye
Lütfi F. TUNCEL

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mahir Can ILICAK

Üye
Rüştü SÖNMEZ